

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

## અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત હાઈકોર્ટમાં

સ્પેશ્યલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૭૧૦/૨૦૧૬

મંજૂરી અને સંકેત માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એન.વી. અંજારિયા

=====

|   |                                                                                                                       |    |
|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ૧ | શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટ્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?                                                             | હા |
| ૨ | રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?                                                                                     | હા |
| ૩ | શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની શુદ્ધ નકલ જોવા માંગે છે?                                                                    | ના |
| ૪ | શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે? | ના |

=====

ગુજરાત સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ માર્કેટિંગ ફેડરેશન – અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત અને ર – સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફે શ્રી દીપેન દેસાઈ, વકીલ

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફે શ્રી રોહન યાજ્ઞિક, આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર

સામાવાળા(ઓ) નં. ૩ તરફે શ્રી ચિરાગ બી. પટેલ સાથે શ્રી બી.એસ. પટેલ,  
વકીલ

સામાવાળા(ઓ) નં. ૨ તરફે ડિરેક્ટ સર્વિસ દ્વારા નોટીસ બજાવવામાં આવેલ.

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એન.વી. અંજારિયા

તારીખ:૧૮/૦૧/૨૦૧૭

સી.એ.વી. ચુકાદો

શું અરજદાર-મંડળીના સામાવાળા-સભાસદને દૂર કરવાના ઠરાવને રજિસ્ટ્રારની અસંમતિ ગુજરાત કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૩૬ ના બીજા પરંતુક મુજબ ત્રણ મહિનાની નિર્ધારિત મુદતમાં અરજદાર મંડળીને 'મોકલવામાં આવી હતી' અને શું અરજદાર મંડળીનો ઠરાવ અમલમાં આવ્યો, તે પ્રશ્નો છે.

૨. અરજદાર એ ગુજરાત કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૧૯૬૧ ની જોગવાઈઓ હેઠળ નોંધાયેલી સહકારી મંડળી છે, જ્યારે અત્રેના ત્રીજા સામાવાળા અરજદાર ફેડરેશનની સભાસદ મંડળી છે.

૨.૧ અરજદારે બીજા સામાવાળા-રજિસ્ટ્રાર, સહકારી મંડળીઓ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ રૂપમી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૬ ના હુકમને રદ કરવા અરજ કરેલ છે જેના દ્વારા સદર સત્તાધિકારીએ ત્રીજા સામાવાળા મંડળીને દૂર કરતા અરજદાર ફેડરેશનના ઠરાવ નં. ૦૭ ને અસંમતિ આપી હતી.

૩. તથ્યોની નોંધણી પૂર્ણ કરવા માટે જ પૃષ્ઠભૂમિની ઘટનાઓ ટૂંકમાં જણાવી શકાય. અરજદાર-ગુજરાત સ્ટેટ કો-ઓપરેટિવ માર્કેટિંગ ફેડરેશને ત્રીજા સામાવાળા મંડળીને સભાસદ તરીકે દૂર કરવાનો નિર્ણય લીધો હતો તે કારણસર કે તેણે ફેડરેશનના હિત માટે પ્રતિકૂળ હોય તેવી પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરી હતી. ૧૯મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૪ ના રોજ પ્રકાશિત એજન્ડા મુજબ ૨૬મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૪ ના રોજ યોજાયેલી ૫૩મી વાર્ષિક સાધારણ સભામાં, ઠરાવ નં. ૦૮ પસાર કરીને

સામાવાળા નં. ૩ મંડળીને દૂર કરવામાં આવી હતી. મંડળીને તારીખ ૦૧લી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૪ ની પત્રવ્યવહાર દ્વારા દૂર કરવા બાબતે જાણ કરવામાં આવી હતી. દૂર કરવામાં આવેલી મંડળીએ સદર નિર્ણય સામે રિવિઝન એપિલિકેશન નં. ૧૮૧/૨૦૧૪ દાખલ કરી હતી. તારીખ ૦૫મી મે, ૨૦૧૫ ના હુકમ દ્વારા રિવિઝનલ સત્તાધિકારીએ અપીલ મંજૂર કરી હતી. રિવિઝનલ સત્તાધિકારીના હુકમને અરજદાર દ્વારા સ્પેશ્યલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૯૫૯૫/૨૦૧૫ દ્વારા પડકારવામાં આવ્યો હતો જેનો તારીખ ૧૬મી મે, ૨૦૧૫ ના હુકમ મુજબ નિકાલ કરવામાં આવ્યો હતો જેમાં આ કોર્ટે અરજદારનું નિવેદન નોંધ્યું હતું કે નવી સાધારણ સભા બોલાવવામાં આવશે અને ત્રીજા સામાવાળા મંડળીને સુનાવણીની તક આપ્યા પછી યોગ્ય હુકમ પસાર કરવામાં આવશે. ત્યારબાદ ૧૩મી જુલાઈ, ૨૦૧૫ ના રોજ સામાવાળા નં. ૩ ને નવી કારણદર્શક નોટીસ જારી કરવામાં આવી હતી.

૩.૧ અરજદાર ફેડરેશન દ્વારા ફરીથી વાર્ષિક સાધારણ સભા બોલાવવામાં આવી હતી જેમાં ૧,૪૦૦ સભ્યોમાંથી ૮૨૯ સભ્યો હાજર રહ્યા હતા. ૨૮મી જુલાઈ, ૨૦૧૫ ના રોજ યોજાયેલી સદર સભામાં ઠરાવ નં. ૦૭ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. સભાસદપદેથી સામાવાળા નં. ૩ ને દૂર કરવાનો પ્રસ્તાવ મૂકતો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો હતો. સદર અધિનિયમ ની કલમ ૩૬ ની જોગવાઈને ધ્યાનમાં રાખીને રજિસ્ટ્રારની સંમતિ મેળવવા માટે સક્ષમ સત્તાધિકારી-અત્રેના બીજા સામાવાળા-રજિસ્ટ્રારને પ્રસ્તાવ મોકલવામાં આવ્યો હતો. અરજદારનો ૨૬મી

ઓક્ટોબર, ૨૦૧૫ નો પ્રસ્તાવ જે ૨૭મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૫ ના રોજ રજિસ્ટ્રારને રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો. ત્રીજા સામાવાળાને નોટીસ જારી કરવામાં આવી હતી અને ત્રીજા સામાવાળાના જવાબ અને અરજદારના પ્રત્યુત્તરને ધ્યાનમાં લીધા પછી, બીજા સામાવાળાએ સંમતિ માટેના અરજદારના પ્રસ્તાવને ફગાવી દેતો વાદગ્રસ્ત હુકમ ૨૫મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૬ ના રોજ પસાર કર્યો હતો. ઉપર મુજબ પસાર કરવામાં આવેલ હુકમ અરજદારને સ્પીડ પોસ્ટ દ્વારા રવાના કરવામાં આવ્યો હતો.

૩.૨ ગુજરાત કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ, ૧૯૬૧ ની કલમ ૩૬ તેના પરંતુકો સાથે જે રીતે અસ્તિત્વમાં છે તે ધ્યાને લઈ શકાય, જે નીચે મુજબ પુનઃ રજૂ કરવામાં આવેલ છે.

"૩૬. સભાસદોને દૂર કરવા.— (૧) મંડળી, આ હેતુ માટે યોજાયેલી સભાસદોની સાધારણ સભામાં હાજર રહેલા અને મતદાન કરનારા તમામ સભાસદોની ત્રણ-ચતુર્થાંશ બહુમતીથી પસાર કરાયેલા ઠરાવ દ્વારા, મંડળીના યોગ્ય કામકાજ માટે પ્રતિકૂળ હોય તેવી હકીકતો માટે સભાસદને દૂર કરી શકશે:

પરંતુ, કોઈ પણ ઠરાવ માન્ય રહેશે નહીં, સિવાય કે સંબંધિત સભાસદને સાધારણ સભા સમક્ષ પોતાનો કેસ રજૂ કરવાની તક આપવામાં આવી હોય, અને કોઈ પણ ઠરાવ અસરકારક રહેશે નહીં સિવાય કે તે રજિસ્ટ્રારને

તેમની સંમતિ માટે રજૂ કરવામાં આવે અને તેમના દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવે.

પરંતુ વધુમાં, રજિસ્ટ્રારની સંમતિ કે અસંમતિ આવી રજૂઆતની તારીખથી ત્રણ મહિનાની મુદતમાં મંડળીને મોકલવામાં આવશે, અને આવી કમ્યુનિકેશનના અભાવે ઠરાવ અસરકારક રહેશે.

(૨) પેટા-કલમ (૧) હેઠળ દૂર કરવામાં આવેલ મંડળીનો કોઈ પણ સભાસદ, આવી દૂર કર્યાની તારીખથી બે વર્ષની મુદત માટે, તે મંડળીના સભાસદ તરીકે પુનઃપ્રવેશ માટે, અથવા અન્ય કોઈ મંડળીના સભાસદ તરીકે પ્રવેશ માટે લાયક રહેશે નહીં.

પરંતુ, રજિસ્ટ્રાર, ખાસ સંજોગોમાં, સદર મુદતની અંદર, સદર મંડળીના અથવા અન્ય કોઈ મંડળીના સભાસદ તરીકે, કિસ્સા મુજબ, આવા કોઈ સભાસદના પુનઃપ્રવેશ અથવા પ્રવેશને મંજૂરી આપી શકશે."

૩.૩ કલમ ૩૬ નું વાંચન દર્શાવે છે કે તે તેના પ્રથમ પરંતુક તેમજ બીજા પરંતુક સાથે મળીને કાર્ય કરે છે. કલમ ૩૬ હેઠળ, મંડળી પોતાના યોગ્ય કામકાજ માટે પ્રતિકૂળ હોય તેવા કૃત્યો બદલ પોતાના સભાસદને ત્રણ-ચતુર્થાંશ બહુમતીથી દૂર કરી શકે છે. જ્યારે કલમ ૩૬ અને પ્રથમ પરંતુકની બાકીની આવશ્યકતાઓનું પાલન કરવામાં આવ્યું છે, ત્યારે બીજા પરંતુકના સંદર્ભમાં વિચારણા માટેનો પ્રશ્ન એ આવે છે કે શું નિર્ધારિત મુદતમાં કમ્યુનિકેશન થઈ હતી કે કેમ.

જ. અરજદાર તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી દીપેન દેસાઈએ બીજા પરંતુક પર ભાર મૂકતા રજૂઆત કરી હતી કે તેમાં પરિકલ્પિત આવશ્યક શરત એ છે કે રજિસ્ટ્રારની સંમતિ કે અસંમતિનો નિર્ણય મંડળીના પ્રસ્તાવની રજૂઆતની તારીખથી ત્રણ મહિનાની નિર્ધારિત મુદતમાં મોકલવો પડશે. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે હાલના કેસમાં ત્રણ મહિનાનો સમયગાળો ૨૭મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૬ ના રોજ પૂરો થયો હતો, કારણ કે પ્રસ્તાવ ૨૬મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૫ ના રોજ કરવામાં આવ્યો હતો અને ૨૭મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૫ ના રોજ રજિસ્ટ્રારને મળ્યો હતો. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે રજિસ્ટ્રારે તેમની અસંમતિનો નિર્ણય મોકલ્યો ન હતો અને રજિસ્ટ્રારની કમ્યુનિકેશન અરજદારને પોસ્ટ દ્વારા ૨૯મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૬ ના રોજ જ મળી હતી જે સ્પષ્ટપણે નિર્ધારિત મુદત પછીની હતી. તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે આના પરિણામે પરિણામ અમલમાં આવશે અને ત્રીજા સામાવાળાને દૂર કરતો અરજદાર મંડળીનો ઠરાવ અસરકારક બન્યો હતો. તેમણે વૈકલ્પિક રીતે રજૂઆત કરી હતી કે અસત્ય માનીને પણ વિચાર કરવામાં આવે અને રજિસ્ટ્રાર દ્વારા કમ્યુનિકેશન રવાના કરવાની તારીખ ગણવામાં આવે, તો તે પણ ત્રણ મહિના પૂરા થયા પછીની હતી.

જ.૧ અરજદાર તરફે વિદ્વાન વકીલે રાયપુર ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી વિરુદ્ધ અનુપમ સહકારી ગૃહ નિર્માણ સમિતિ [(૨૦૦૦) જ એસ.સી.સી. ૩૫૭] માં આપેલા સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો, જે મધ્ય પ્રદેશ ટાઉન એન્ડ કન્ટ્રી ડેવલપમેન્ટ એક્ટ, ૧૯૭૩ હેઠળનો હતો, ખાસ કરીને તેના

ફકરા ૫ અને ૬. વિકાસ યોજનાની મંજૂરી આપવાના સંબંધમાં સદર અધિનિયમ ની કલમ ૧૩(૫) ની જોગવાઈ સમાન જોગવાઈ હતી જે પૂરી પાડે છે કે જો નિયામક અરજી મળ્યાની તારીખથી ૬૦ દિવસની અંદર પરવાનગી આપવી કે નકારવી તે અંગેનો નિર્ણય ન મોકલે, તો આવી પરવાનગી ૬૦ દિવસ પૂરા થતાં જ પછીના દિવસે આપવામાં આવી હોવાનું માની લેવામાં આવશે. અરજદાર તરફે વિદ્વાન વકીલે સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત વિરુદ્ધ પટેલ રાઘવ નાથા [૧૦ જી.એલ.આર. ૮૮૨] માં સર્વોચ્ચ અદાલતના અન્ય નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો, જ્યાંથી તેમણે બોમ્બે લેન્ડ રેવેન્યુ કોડ, ૧૮૭૮ ની કલમ ૬૫ ની જોગવાઈની સરખામણી વિચારાધીન કલમ ૩૬ ની જોગવાઈ સાથે કરી હતી, અને સદર નિર્ણયના ફકરા ૧૩ ના અવલોકનોના સંદર્ભમાં, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સદર કોડ ની કલમ ૬૫ પૂરી પાડે છે કે ત્રણ મહિનામાં બિન-ખેતી વિષયક પરવાનગી પર કોઈ નિર્ણયના અભાવે, પરવાનગી આપવામાં આવી હોવાનું માનવાની કાનૂની ધારણા હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે સમાન રીતે જ્યારે નિર્ધારિત મુદતમાં કમ્યુનિકેશન કરવામાં આવી ન હતી, ત્યારે કલમ ૩૬ ના બીજા પરંતુક મુજબ અરજદાર મંડળીનો ઠરાવ અમલમાં આવશે. વધુમાં, સદર અધિનિયમ ની કલમ ૩૬ ના અમલના ચોક્કસ સંદર્ભ સાથે, બાલાસિનોર નાગરીક કોઓપરેટીવ બેંક લિમિટેડ વિરુદ્ધ બાબુભાઈ શંકરલાલ પંડ્યા [એ.આઈ.આર. ૧૯૮૭ એસ.સી. ૮૪૮] માં આપેલા સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો.

જ.૨ બીજી તરફ, ત્રીજા સામાવાળા તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી બી.એસ. પટેલે રજૂઆત કરી હતી કે વૈકલ્પિક ઉપચાર ઉપલબ્ધ હતો અને રિટ પિટિશન ગ્રાહ્ય રાખવાને બદલે અરજદારને અન્યત્ર મોકલવો જોઈતો હતો. તેમણે યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ મેજર જનરલ શ્રી કાંત શર્મા [(૨૦૧૫) ૬ એસ.સી.સી. ૭૭૩] ના નિર્ણયમાંથી સદર જોગવાઈ પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો. તેમણે ત્યારબાદ એવી દલીલ કરી હતી કે રજિસ્ટ્રારે રપમી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૬ ના રોજ પોતાનો નિર્ણય લીધો હતો જે ત્રણ મહિનાના સમયગાળાની અંદર હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ત્રણ મહિનાની અંદર સત્તાધિકારી દ્વારા કાર્યવાહીની શરૂઆત કરવામાં આવી હતી અને તે દષ્ટિએ તેમને સત્તાહીન ગણી શકાય નહીં. તેથી દૂર કરવાનો ઠરાવ અમલમાં આવવાનો કોઈ પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થતો ન હતો. તેમણે સચિન ઉદ્યોગનગર સહકારી મ ડબ્લીુ લિમિટેડ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત હોઈ સ્પેશ્યલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૧૯૨૧/૨૦૦૮ માં આ કોર્ટના તારીખ ૦૭મી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૦૮ ના હુકમ પર આધાર રાખીને પોતાની રજૂઆત આગળ ધપાવી હતી જેમાં એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે સદર કેસની હકીકતમાં ત્રણ મહિનાની અંદર કલમ ૩૬ હેઠળ રજિસ્ટ્રાર દ્વારા કાર્યવાહીની શરૂઆત કરવામાં આવી હોવાથી, રજિસ્ટ્રાર ફંકટસ ઓફિશિયો (સત્તાહીન) બની ગયા હતા તેવી રજૂઆત હકીકત લક્ષી રીતે પાયાવિહોણી હતી.

જ.૩ શરૂઆતમાં જ, અરજદારને વૈકલ્પિક ઉપચાર તરફ મોકલવા અંગેના સામાવાળાના વિદ્વાન વકીલની રજૂઆત કારણ કે આવો ઉપચાર ઉપલબ્ધ છે,

તેને ફગાવી દેવામાં આવે છે કારણ કે પિટિશનમાં સંડોવાયેલ મુદ્દો કાયદાનો સચોટ પ્રશ્ન અને જોગવાઈનું અર્થઘટન હોવાનું જણાયું હતું.

૫. બાલાસિનોર નાગરીક કોઓપરેટીવ બેંક લિમિટેડ (ઉપર મુજબ) માં સર્વોચ્ચ અદાલતને કલમ ૩૬ ના અર્થઘટન અને અમલીકરણના પાસાઓ પર વિચાર કરવાનો પ્રસંગ મળ્યો હતો. હકીકતો એવી હતી કે સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષની મંડળીએ એક સભાસદને દૂર કર્યા અને સંમતિ માટે ઠરાવ રજિસ્ટ્રારને મોકલ્યો. ઠરાવ ૩૦મી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૮૨ નો હતો, મંડળીએ તેને ૦૬ઠ્ઠી ઓક્ટોબર, ૧૯૮૨ ના રોજ મોકલ્યો હતો અને કોઈ પ્રત્યુત્તરના અભાવે, ૨૪મી જાન્યુઆરી, ૧૯૮૩ ના રોજ મંડળીએ રજિસ્ટ્રારને લખ્યું કે ઠરાવ અસરકારક બન્યો છે કારણ કે રજિસ્ટ્રાર તેમની સંમતિ અથવા અસંમતિ મોકલવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે. રજિસ્ટ્રાર મંડળી સાથે સહમત થયા ન હતા અને પક્ષકારોને સાંભળ્યા પછી તારીખ ૧૯મી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૮૩ ના હુકમથી પોતાની અસંમતિ નોંધી હતી. સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠેરવ્યું કે રજિસ્ટ્રાર પર સંમતિ અથવા અસંમતિની પોતાની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાની ફરજ લાદવામાં આવી હતી અને નિર્ધારિત મુદતમાં મોકલવામાં નિષ્ફળતા રજિસ્ટ્રારને ફંકટસ ઓફિશિયો બનાવશે અને મંડળી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ ઠરાવ અસરકારક બનશે. અર્થઘટન અંગે, એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે આ પ્રાથમિક નિયમ છે કે કલમની રચના તેના તમામ ભાગોને એકસાથે રાખીને કરવાની હોય છે. તેના કોઈ પણ ભાગને બાકાત રાખવાની મંજૂરી નથી. એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે, કાયદાને સમગ્ર

રીતે વાંચવો જોઈએ તે સિદ્ધાંત સમાન કલમના વિવિધ ભાગોને સમાન રીતે લાગુ પડે છે.

પ.૧ કલમના પરંતુકોમાંથી ફલિત થતી શરતોનો સંદર્ભ આપતાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે અભિપ્રાય આપ્યો,

"સદર અધિનિયમ ની કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૧) માં ઉમેરવામાં આવેલા બે પરંતુકોના ચોક્કસ કાર્ય અંગે કોઈ શંકા કે મુશ્કેલી નથી. કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ મંડળી દ્વારા સભાસદને દૂર કરવાની સત્તા પ્રથમ પરંતુકમાં સમાવવામાં આવેલ નિષ્ફળતાની શરતને આધીન રાખવામાં આવી છે. તે મનાઈ કરે છે કે (૧) સદર અધિનિયમ ની કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ પસાર કરાયેલ સભાસદને દૂર કરવા માટેનો આવો કોઈ ઠરાવ માન્ય રહેશે નહીં સિવાય કે સંબંધિત સભાસદને સાધારણ સભા સમક્ષ પોતાનો કેસ રજૂ કરવાની તક આપવામાં આવી હોય અને (૨) સિવાય કે તે રજિસ્ટ્રારને તેમની સંમતિ માટે રજૂ કરવામાં આવે અને તેમના દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવે. શરત નં. ૨ સભાસદને દૂર કરવાના ઠરાવને મુલતવી રાખે છે." (ફરો ૪)

પ.૧.૧ નિર્ણયની કમ્યુનિકેશન અંગેની શરતની આવશ્યકતા પૂરી પાડતા બીજા પરંતુક વિશે, સર્વોચ્ચ અદાલતે આ પ્રમાણે સમજાવ્યું,

"જેમ સદર અધિનિયમ ની કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૧) માં સમાવિષ્ટ મૂળભૂત જોગવાઈના સંદર્ભમાં અર્થઘટન કરાયેલ પ્રથમ પરંતુકનો હેતુ મુખ્ય

કાયદાકીય ભાગમાં આપવામાં આવેલી સભાસદને દૂર કરવાની સત્તાનો સ્વીકાર કરવાનો અથવા તેને મર્યાદિત કરવાનો છે અને તે જરૂરી માનવામાં આવે છે, તેમ બીજો પરંતુક રજિસ્ટ્રારની પોતાની સંમતિ અથવા અસંમતિ આપવાની સત્તા પર નિયંત્રણ સમાન છે. બીજા પરંતુકની પરિભાષામાં આવી સંમતિ કે અસંમતિ તેમની સંમતિ માટે સદર અધિનિયમ ની કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ પસાર કરાયેલા ઠરાવની રજૂઆતની તારીખથી ત્રણ મહિનાની મુદતમાં મંડળીને મોકલવાની રહેશે. બંને પરંતુકોના સંયુક્ત વાંચન પર, જે કાનૂની પરિણામ આવે છે તે આ પ્રમાણે છે. મંડળી દ્વારા રજિસ્ટ્રારની પ્રથમ પરંતુક હેઠળ તેમની સંમતિ માટે સદર અધિનિયમ ની કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૧) દ્વારા જરૂરી રીતે પસાર કરાયેલા મંડળીના કામકાજ માટે પ્રતિકૂળ કૃત્યો બદલ સભાસદને દૂર કરવા માટેના ઠરાવની કમ્યુનિકેશન કર્યા પછી, બીજા પરંતુક દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવ્યા મુજબ આવી રજૂઆતની તારીખથી ત્રણ મહિનાની મુદતમાં સંમતિ અથવા અસંમતિ આપવાની પોતાની સત્તાનો ઉપયોગ કરવાની રજિસ્ટ્રાર પર ફરજ લાદવામાં આવે છે. તેના સ્પષ્ટ શબ્દો મુજબ, બીજો પરંતુક રજિસ્ટ્રારની સત્તાઓ પર મર્યાદા મૂકે છે. અમને એવું જણાય છે કે ધારાસભાનો સ્પષ્ટ ઇરાદો એ હતો કે એકવાર નિર્ધારિત ત્રણ મહિનાનો સમયગાળો પૂરો થઈ જાય પછી, રજિસ્ટ્રાર ફંકટસ ઓફિશિયો બની જાય છે અને સદર અધિનિયમ ની કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ સભાસદને દૂર કરવા માટે મંડળી દ્વારા પસાર કરાયેલા ઠરાવને સંમતિ કે અસંમતિ આપવાની તેમની સત્તા સમાપ્ત થઈ જાય છે.

તેથી ડિસ્ટ્રિક્ટ રજિસ્ટ્રાર પાસે ૬ઠ્ઠી ઓક્ટોબર, ૧૯૮૨ એટલે કે ઠરાવ રજૂ કર્યાની તારીખથી ત્રણ મહિનાની મુદત પૂરી થયા પછી મંડળીના પ્રાથમિક સભાસદપદેથી સામાવાળા નં. ૧ ને દૂર કરવા માટે સદર અધિનિયમ ની કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ અપીલકર્તા મંડળી દ્વારા પસાર કરાયેલા ઠરાવને રદ કરવાની કોઈ અધિકારક્ષેત્ર ન હતું. વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા સદર અધિનિયમ ની કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૧) અને તેના બે પરંતુકો સાથે વાંચીને કરવામાં આવેલું અર્થઘટન સ્પષ્ટપણે ભૂલભરેલું છે અને તેને ટકાવી શકાય નહીં." (ફકરો ૫)

૫.૨ કલમ ૩૬ નો બીજો પરંતુક કમ્યુનિકેશન પર મહત્વ આપે છે તેથી, વિવાદના સંદર્ભમાં, નિર્ણય, હુકમ, વગેરેની કમ્યુનિકેશનના પાસા પર સર્વોચ્ચ અદાલતના કેટલાક નિર્ણયોનો ટૂંકમાં સંદર્ભ લેવો અસ્થાને નહીં ગણાય. સ્ટેટ ઓફ વેસ્ટ બંગાળ વિરુદ્ધ એમ.આર. મંડલ [(૨૦૦૧) ૮ એસ.સી.સી. ૪૪૩] માં અને બિપ્રોમઝ બિપ્રોન ટ્રેડિંગ એસએ વિરુદ્ધ ભારત ઇલેક્ટ્રોનિક્સ લિમિટેડ (બીઈએલ) [(૨૦૧૨) ૬ એસ.સી.સી. ૩૮૪] માં, સર્વોચ્ચ અદાલતે અભિપ્રાય આવ્યો હતો કે જ્યાં સુધી અસરગ્રસ્ત પક્ષનો સંબંધ છે, સત્તાધિકારી દ્વારા કરવામાં આવેલો હુકમ એ તારીખ ગણાશે જે તારીખે તે મોકલવામાં આવે છે અને અસરગ્રસ્ત પક્ષને મોકલવામાં ન આવે ત્યાં સુધી હુકમ અમલમાં આવ્યો હોવાનું કહી શકાય નહીં. લક્ષ્મીનારાયણ આર. ભટ્ટ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર [(૨૦૦૩) ૫ એસ.સી.સી. ૪૧૩] માં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે

વૈધાનિક સત્તાધિકારીના હુકમ હેઠળ સર્જાયેલ અધિકાર મોકલવો જોઈએ જેથી કરીને અમલપાત્ર અધિકાર પ્રાપ્ત થાય. તેવી જ રીતે ગ્રેટર મોહાલી એરિયા ડેવલપમેન્ટ ઓથોરિટી વિરુદ્ધ મંજુ જૈન [(૨૦૧૦) ૯ એસ.સી.સી. ૧૫૭] માં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે સંબંધિત પક્ષને હુકમ ન મોકલવાથી કોઈ કાનૂની અધિકાર બનશે નહીં જેનો અમલ કરાવી શકાય કારણ કે જ્યાં સુધી તે મોકલવામાં ન આવે ત્યાં સુધી તે અસરકારક બનશે નહીં.

૫.૩ કલમનો બીજો પરંતુક 'કમ્યુનિકેશન' ની આવશ્યકતાને આવું મહત્વ આપે છે. 'કરવામાં આવેલ હુકમ' અને 'મોકલવામાં આવેલ હુકમ' વચ્ચે ઘણીવાર કરવામાં આવતો અને લાગુ કરવામાં આવતો માન્ય તફાવત કલમ ૩૬ ના બીજા પરંતુકમાં શું નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું છે તેના સંદર્ભમાં સમજાવી શકાય. આ તફાવત સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન ઓફ દિલ્હી વિરુદ્ધ કિંમત રાય ગુપ્તા [(૨૦૦૭) ૭ એસ.સી.સી. ૩૦૯] માં સમજાવવામાં આવ્યો હતો. આ પ્રમાણે જણાવવામાં આવ્યું હતું,

"આમ, "કરવામાં આવેલ" શબ્દની રચનામાં એ પ્રશ્નના આધારે તફાવત અસ્તિત્વ ધરાવે છે કે શું સત્તાનો ઉપયોગ તે માટે નિર્ધારિત સમયમર્યાદાની મુદતમાં કરવાનો હતો કે કેમ અથવા જો વ્યથિત વ્યક્તિ તેનાથી વ્યથિત અથવા અસંતોષ્ટ હોય તો ઉપચારો મેળવવા માટે પૂરા પાડવા માટે. સામાન્ય રીતે, "આપવામાં આવેલ" અને "કરવામાં આવેલ" શબ્દો સમાન અર્થ ધરાવે છે."

(ફકરો ૨૬)

"સક્ષમ સત્તાધિકારી દ્વારા સરકારી કર્મચારીને નોકરીમાંથી બરતરફ કરવાનો પસાર કરાયેલ હુકમ મોકલવાની જરૂર રહે છે જેમ સ્ટેટ ઓફ પંજાબ વિરુદ્ધ અમર સિંહ હરિકા (એ.આઇ.આર. ૧૯૬૬ એસ.સી. ૧૩૧૩) માં ઠેરવવામાં આવ્યું છે પરંતુ સરકારી કર્મચારીને મોકૂફી હેઠળ રાખતા હુકમ માટે તે હુકમ મોકલવાની જરૂર નથી. (જુઓ સ્ટેટ ઓફ પંજાબ વિરુદ્ધ ખેમી રામ (૧૯૬૯) ૩ એસ.સી.સી. ૨૮.) તેથી, જે ધ્યાનમાં રાખવું જરૂરી છે તે હુકમ કરવા તરફ દોરી જતું જ્ઞાન છે. હુકમ સામાન્ય રીતે કરવામાં આવ્યો હોવાનું માની લેવામાં આવશે જ્યારે તેના પર સહી થાય. એકવાર તેના પર સહી થઈ જાય અને તે સંબંધમાં કાયદાની જોગવાઈઓના સંદર્ભમાં રાખવામાં આવેલા અને નિભાવવામાં આવેલા જરૂરી રજિસ્ટરમાં નોંધ કરવામાં આવે, તો તેને બદલી કે ફેરફાર કરી શકાતો નથી. તે, અધિનિયમમાં સમાવિષ્ટ અન્ય જોગવાઈઓને આધીન, આખરીતા પ્રાપ્ત કરે છે. જો કે, જ્યાં હુકમની કમ્યુનિકેશન એ હોદ્દાનો અંત લાવવા માટે અથવા જો વ્યક્તિ તેનાથી વ્યથિત હોય તો કાયદાનો આશરો લેવાની તક પૂરી પાડવા માટે જરૂરી ઘટક છે, ત્યાં હુકમ મોકલવો જરૂરી છે."

(ફકરો ૨૭)

(ભાર મૂક્યો છે)

પ.૪ સ્ટેટ ઓફ પંજાબ વિરુદ્ધ અમર સિંહ હરિકા [એ.આઈ.આર. ૧૯૬૬ એસ.સી. ૧૩૧૩] માં સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠેરવ્યું હતું કે અધિકારી સામે ૦૩જૂ જૂન, ૧૯૪૯ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલ બરતરફીનો હુકમ રદમી મે, ૧૯૫૧ ના રોજ તેમને તેની જાણ ન થઈ ત્યાં સુધી અમલમાં આવ્યો હોવાનું કહી શકાય નહીં. એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું,

"બરતરફીનો માત્ર હુકમ પસાર કરવો એ જ્યાં સુધી તેને પ્રકાશિત કરવામાં ન આવે અને સંબંધિત અધિકારીને મોકલવામાં ન આવે ત્યાં સુધી અસરકારક નથી. સક્ષમ સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ અને સંબંધિત અધિકારીને મોકલ્યા વિના અથવા અન્યથા પ્રકાશિત કર્યા વિના તેની ફાઈલ પર રાખવામાં આવેલ બરતરફીનો હુકમ જે તારીખે સદર સત્તાધિકારી દ્વારા હુકમ ખરેખર લખવામાં આવ્યો હોય તે તારીખથી અમલમાં આવતો નથી; આવો હુકમ સંબંધિત અધિકારીને મોકલવામાં આવે અથવા અન્યથા પ્રકાશિત કરવામાં આવે તે પછી જ અસરકારક બની શકે છે."

(ફકરો ૧૧)

પ.૫ 'કમ્યુનિકેશન' ના કાનૂની ખ્યાલ અને તેની અસરનું પૃથ્થકરણ કરવાની આ પ્રક્રિયામાં, સ્ટેટ ઓફ પંજાબ વિરુદ્ધ ખેમી રામ [એ.આઈ.આર. ૧૯૭૦ એસ.સી. ૨૧૪] માં સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયોનો સંદર્ભ આપતાં જે કેસ, જો કે, સરકારી કર્મચારીની મોકૂફીનો હતો અને એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે હુકમ

મોફૂડીનો હોવાથી, તેની કમ્યુનિકેશનનો અર્થ તેની રવાનાગી થશે અને સંબંધિત સરકારી કર્મચારી દ્વારા તેની વાસ્તવિક પહોંચ નહીં. તે કેસમાં, મોફૂડી અંગે જાણ કરતા ટેલિગ્રામ સરકારી કર્મચારીને નિવૃત્ત થયા પછી મળ્યા હતા. તે કેસની હકીકતોમાં કોર્ટે અવલોકન કર્યું હતું કે તે એવા મતને સ્વીકારવા તૈયાર નથી કે સરકારી કર્મચારી દ્વારા વાસ્તવિક પહોંચની તારીખથી જ હુકમ અસરકારક બનશે. એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે જો કમ્યુનિકેશનનો સાચો અર્થ તે હોય, તો સરકારી કર્મચારી માટે એક કે બીજી રીતે તે મેળવવાનું ટાળીને હુકમને અસરકારક રીતે નિષ્ફળ બનાવવાનું શક્ય બનશે. સાથે જ, વ્યક્ત કરાયેલા મત પર સ્પષ્ટતા કરતાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે જણાવ્યું હતું કે તે કેસની હકીકતોમાં 'કમ્યુનિકેશન' શબ્દ સાથે તેણે જે અર્થ જોડ્યો છે તે અલગ હોઈ શકે છે અને જ્યાં જોગવાઈ તેવો નિર્દેશ આપતી હોય ત્યાં મેળવનાર દ્વારા કમ્યુનિકેશનની વાસ્તવિક પહોંચ સાથે સંબંધિત હોઈ શકે છે. કોર્ટે સમજાવતા અને સ્પષ્ટતા કરતા અવલોકન કર્યું હતું,

".... .... 'કમ્યુનિકેશન' શબ્દનો આવો અર્થ આપવો જોઈએ નહીં સિવાય કે પ્રશ્ન હેઠળની જોગવાઈ સ્પષ્ટપણે તેવો નિર્દેશ આપતી હોય. જ્યાં હુકમ બરતરફીનો હોય ત્યાં તેના દ્વારા વાસ્તવિક જ્ઞાન, કદાચ, જરૂરી બની શકે છે કારણ કે એ.આઈ.આર. ૧૯૬૬ એસ.સી. ૧૩૧૩ (ઉપર મુજબ) ના નિર્ણયમાં જે પરિણામોની પરિકલ્પના કરવામાં આવી છે તેના કારણે. પરંતુ આવા પરિણામો એવા અધિકારીના કિસ્સામાં બનશે નહીં જે રજા પર ગયા હોય અને

જેની સામે મોકૂફીનો હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હોય કારણ કે તેમના કિસ્સામાં તેમના દ્વારા કોઈ કૃત્ય કરવા અથવા કોઈ હુકમ પસાર કરવા અને આવા કૃત્ય અથવા હુકમને અમાન્ય તરીકે પડકારવાનો કોઈ પ્રશ્ન જ નથી."

(ફરો ૧૬)

૫.૬ હાલના કેસમાં પ્રશ્ન હેઠળના પરંતુકની ભાષા મંડળીને મોકલવા માટે સ્પષ્ટપણે પૂરી પાડતી હોવાનું કહી શકાય, એટલે કે અસંમતિ વિશે જાણ કરવા માટે કમ્યુનિકેશનનો અંત મંડળીના સ્તરે થવો જોઈએ, અન્યથા મંડળીનો ઠરાવ અમલમાં આવશે. નિર્ધારિત મુદતમાં કમ્યુનિકેશન ન થવાનું પરિણામ પૂરું પાડવામાં આવ્યું હોવાથી, એવું અર્થઘટન કરવું પડશે કે મંડળીને કમ્યુનિકેશન ત્રણ મહિનાના સમયગાળામાં પૂર્ણ થવી જોઈએ.

૬. સદર અધિનિયમ ની કલમ ૩૬ ની યોજના પર બાલાસિનોર નાગરીક બેંક (ઉપર મુજબ) ના પગલે આ કોર્ટ દ્વારા જેંતીભાઈ ચિતાભાઈ પટેલ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત [૨૦૦૭ (૪) જી.એલ.આર. ૨૮૬૬] માં કલમના બીજા પરંતુક વિશે એવું જણાવતાં વિચાર કરવામાં આવ્યો હતો કે તે રજિસ્ટ્રાર દ્વારા સંમતિ અથવા અસંમતિ આપવા માટે સમયમર્યાદાના સમયગાળા સાથે મર્યાદા પૂરી પાડે છે. બીજો પરંતુક, એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે, નિર્ધારિત કરે છે કે રજિસ્ટ્રારની સંમતિ કે અસંમતિ મંડળી દ્વારા ઠરાવની રજૂઆત મળ્યાની તારીખથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળામાં મંડળીને મોકલવામાં આવશે, અને જો

રજિસ્ટ્રાર નિર્ધારિત સમયગાળામાં મોકલવામાં નિષ્ફળ જાય, તો ઠરાવ અસરકારક રહેશે.

૬.૧ કલમ અને પરંતુકના સંયુક્ત અમલ વિશે કોર્ટે જે અવલોકન કર્યું તે નોંધવું પ્રસ્તુત છે.

"આમ સદર અધિનિયમ ની કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૧) અને તેના હેઠળના બે પરંતુકોના સંયુક્ત વાંચન પર જે કાયદાકીય યોજના બહાર આવે છે તે એ છે કે એકવાર મંડળીએ સંબંધિત સભાસદને સુનાવણીની તક આપવાની આવશ્યકતાનું પાલન કર્યું હોય અને આવા હેતુ માટે યોજાયેલી સભામાં નિર્ધારિત બહુમતીથી ઠરાવ પસાર કરવામાં આવે, તો ઠરાવ માન્ય છે. જો કે, પ્રથમ પરંતુકનો પછીનો ભાગ રજિસ્ટ્રાર દ્વારા સંમતિને આધીન ઠરાવની માન્યતા વિશે વાત કરતો નથી. પ્રથમ પરંતુકનો સદર ભાગ માત્ર એટલી જ જરૂરિયાત પૂરી પાડે છે અને જણાવે છે કે સંમતિ આપવામાં આવતાં માન્ય ઠરાવ અસરકારક બને છે. બીજા શબ્દોમાં કહેવામાં આવે તો, પ્રથમ પરંતુક અને સદર અધિનિયમ ની કલમ ૩૬ ની પેટા-કલમ (૧) ના સંયુક્ત વાંચન પર જે પૂરું પાડવામાં આવ્યું છે તે એ છે કે મંડળી દ્વારા આવશ્યકતાઓનું પાલન કરવામાં આવ્યા પછી માન્ય ઠરાવ અસ્તિત્વમાં આવે છે અને માત્ર તેનો અમલ મુલતવી રહે છે, જે રજિસ્ટ્રાર દ્વારા સંમતિ અથવા અસંમતિની રાહ જુએ છે. એ નોંધવું જરૂરી છે કે સંમતિ અથવા અસંમતિ આપવાની રજિસ્ટ્રારની સત્તાનો ઉપયોગ મંડળી પાસેથી ઠરાવ મળ્યાની તારીખથી ૯૦ દિવસની નિર્ધારિત મુદતમાં જ કરી શકાય છે. એકવાર

૯૦ દિવસનો સમયગાળો પૂરો થઈ જાય અને રજિસ્ટ્રાર પોતાની સંમતિ અથવા અસંમતિ નોંધવામાં અને મંડળીને તે મોકલવામાં નિષ્ફળ જાય પછી રજિસ્ટ્રાર સંમતિ અથવા અસંમતિ આપવાની પોતાની સત્તાઓથી વંચિત થઈ જાય છે."

(ફકરો ૧૦)

૭. ગુજરાત કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ એક્ટ ની કલમ ૩૬ ની જોગવાઈ સંપૂર્ણ યોજના તરીકે કાર્ય કરે છે. તેને પ્રથમ પરંતુક તેમજ બીજા પરંતુક સાથે વાંચવી, વિચારવી અને લાગુ કરવાની રહેશે. કલમમાં પરંતુકનું કાર્ય સુસ્થાપિત છે. પરંતુકનું આ કાર્ય કલમને સમજાવવાનું છે. કલમની મૂળ જોગવાઈનો વ્યાપ ઘણીવાર પરંતુક ઉમેરીને મર્યાદિત કરવામાં આવે છે. કલમ ૩૬(૧) ના અમલ સાથે જોડાયેલી શરતો વિશે પ્રથમ પરંતુક તેમજ બીજો પરંતુક જણાવે છે. અત્રેના વિવાદના હેતુ માટે બીજો પરંતુક મહત્વનો હોઈ, તે સંમતિ અથવા અસંમતિની કમ્યુનિકેશન અંગેની સમયમર્યાદા નિર્ધારિત કરે છે અને પૂરી પાડે છે. બીજો પરંતુક રજિસ્ટ્રાર પર 'રજિસ્ટ્રાર મોકલશે' તેમ જણાવીને ફરજ લાદે છે. રજિસ્ટ્રારની કમ્યુનિકેશન 'મંડળીને' હોવી જોઈએ. આવી કમ્યુનિકેશનની સમયમર્યાદા ત્રણ મહિના છે. બીજો પરંતુક માત્ર ઉપર મુજબ કમ્યુનિકેશનની શરત નિર્ધારિત કરતો નથી, પરંતુ આવી નિર્ધારિત સમયની કમ્યુનિકેશનના અભાવે જે પરિણામ આવશે તે વિશે પણ વાત કરે છે, જેમાં જણાવાયું છે કે જ્યાં ત્રણ મહિનામાં કોઈ કમ્યુનિકેશન ન થાય ત્યાં મંડળીનો ઠરાવ અસરકારક બનશે. નિર્ધારિત સમયમાં કમ્યુનિકેશન ન થવા બદલ પૂરા પાડવામાં આવેલા

પરિણામોના બળે, એક અમલપાત્ર અધિકાર સર્જાય છે કારણ કે તે કિસ્સામાં મંડળીનો ઠરાવ અસરકારક બનશે. કલમ ૩૬ ની જોગવાઈને બીજા પરંતુક સાથે રાખીને વાંચતાં એવું ઠેરવવું પડશે કે કમ્યુનિકેશનનું કૃત્ય ત્રણ મહિનાની નિર્ધારિત મુદતમાં થવું જોઈએ અને સદર મુદત પૂરી થયા પછી, રજિસ્ટ્રાર પોતાની સત્તાથી વંચિત થઈ જશે અને મંડળીનો ઠરાવ અમલમાં આવશે.

૮. સામાવાળા તરફે વિદ્વાન વકીલ, ગેરસમજના કારણે, જનરલ કલોઝીઝ એક્ટ ની જોગવાઈઓના સંદર્ભમાં તે સિદ્ધાંતને અમલમાં લાવવા માંગતા હતા કે કોઈપણ છેડે પ્રથમ તારીખ અથવા છેલ્લી તારીખને બાકાત રાખવી પડશે જે કમ્યુનિકેશન સમયસર બનાવશે. સદર સિદ્ધાંત કેસની હકીકતોમાં લાગુ પડતો નથી કારણ કે જોગવાઈ સ્પષ્ટપણે પ્રસ્તાવ રજૂ કર્યાની તારીખથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળાની અંદર કમ્યુનિકેશન કરવાનો આદેશ આપે છે. આ કરવામાં આવ્યું ન હોવાથી, પરિણામ અનિવાર્ય પરિણામ તરીકે અનુસરશે. સામાવાળા તરફે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલ સચિન ઉદ્યોગનગર સહકારી મંડળી લિમિટેડ (ઉપર મુજબ) નો નિર્ણય તે કેસની હકીકતના સંદર્ભમાં હતો. સદર નિર્ણયને તે સ્થિતિ સામે તેના રેશિયોમાં સિદ્ધાંત રજૂ કરતો કહી શકાય નહીં જે સ્પષ્ટપણે બહાર આવે છે કે કલમના બીજા પરંતુક મુજબ કમ્યુનિકેશનનું કૃત્ય ત્રણ મહિનાની બહારની મર્યાદામાં હોવું જોઈએ.

૯. ઉપરોક્ત ચર્ચાના પ્રકાશમાં, કેસની અવિવાદિત હકીકતો પર પાછા ફરતાં, સામાવાળા નં. ૩ ને દૂર કરવાનો અરજદારનો પ્રસ્તાવ ૨૭મી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૫

ના રોજ રજિસ્ટ્રારને મળ્યો હતો. રજિસ્ટ્રારે સામાવાળાને દૂર કરતા અરજદાર મંડળીના ઠરાવ નં. ૦૭ ને પોતાની અસંમતિ નોંધીને રપમી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૬ ના રોજ પોતાનો નિર્ણય લીધો હોવાનું જણાવવામાં આવ્યું છે. સદર તારીખથી ગણતરી કરતાં, ત્રણ મહિનાનો સમયગાળો ર૭મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૬ ના રોજ પૂરો થશે. 'કમ્યુનિકેશન' ની આવશ્યકતા ત્રણ મહિનાની અંદર, એટલે કે ર૭મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૬ ના રોજ અથવા તે પહેલાં થવી જોઈતી હતી. રજિસ્ટ્રારે અસંમતિનો પોતાનો નિર્ણય ગાંધીનગરથી સ્વીકાર્ય રીતે ૨૮મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૬ ના રોજ સ્પીડ પોસ્ટ દ્વારા અરજદાર મંડળીને રવાના કર્યો હતો. અરજદારને ૨૮મી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૬ ના રોજ જાણકારી મળી હતી, જે પોસ્ટલ સ્વીકૃતિ પહોંચ સાથેના કવરની નકલ દ્વારા સાબિત થાય છે. ત્રણ મહિનામાં 'કમ્યુનિકેશન' ના અભાવે મંડળીનો ઠરાવ અમલમાં આવે છે. ઠરાવને અસંમતિ આપતો રજિસ્ટ્રારનો હુકમ કાયદાના અમલને ધ્યાનમાં રાખીને અમલમાં રહેવા માટે મંજૂર કરી શકાય નહીં.

૧૦. ઉપરોક્ત કારણો અને ચર્ચા માટે, પિટિશન સફળ થાય છે. બીજા સામાવાળા-રજિસ્ટ્રાર, સહકારી મંડળીઓ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ રપમી જાન્યુઆરી, ૨૦૧૬ નો વાદગ્રસ્ત હુકમ આથી રદ અને બાતલ કરવામાં આવે છે. કાયદા મુજબના પરિણામો અમલમાં આવશે.

(એન. વી. અંજારિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

## વિશેષ હુકમ

આ તબક્કે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી બી. એસ. પટેલ ઉપરોક્ત હુકમ પર એવા કારણસર સ્ટે આપવા વિનંતી કરે છે કે ત્રીજા સામાવાળા ઉપલી અદાલત સમક્ષ પડકારવા માંગે છે. અરજદાર તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી દીપેન દેસાઈ દ્વારા આ વિનંતીનો વિરોધ કરવામાં આવ્યો હતો.

કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, હુકમ ૦૨જી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૭ સુધી બે સપ્તાહ માટે સ્થગિત રહેશે.

(એન. વી. અંજારિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

*This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.*

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.